

Inserati se sprejemajo in veljajo
kristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
16 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo
administracija) in ekspedicija na
Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " — "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošilja
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Stalnem trgu
hiš. št. 284.

Izhaja potrikrat na teden in sicer
v torek, četrtek in soboto.

Rujava knjiga*).

V prvem delu „opazovanj c. in kr. misij in konsulatno trgovinsko političnem polju“ nahaja se 31 poročil, ki zadevajo reči in razmere, ki ne spadajo v področje vnanjega ministerstva, ampak v področje trgovskega ministerstva, pa tudi drugih ministerstev. Najvišim gospodarskim uradom, ki imajo nalogo kaj stvariti in snovati, utegnejo taka poročila res koristna biti, ker se lahko seznanijo s kako napravo, ktera naj bi se pri nas posnemala, ali ktere se je treba varovati.

Ministerstvo vnanjih zadev pa ni gospodarski urad, zato se ne more lahko umeti, kako korist ima n. p., če mu avstrijski konsul s Hamburga poroča o občevarnji parnih ladij med severno-nemškimi lukami in severno Ameriko, o konkurenci, o preseljevanju v Ameriko in drugam, če mu konsul v Londonu poroča o družbenih, denarnih, obrtnijskih in enakih gospodarskih razmerah na Angleškem ali oni v Madridu o gozdnem gospodarstvu na Španjskem itd. Vsa taka poročila so gotovo najprvo in posebno ministersvoma kmetijstva in trgovstva praktično koristna, tedaj je težko razumeti, zakaj dohajajo vnanjemu uradu. Vzrok bi bile te, da zastopništva ali poslanstva občejujejo le z ministerstvom vnanjih zadev službeno, tedaj vse le njemu sporočujejo, in da to ministerstvo potem taka poročila izročuje dotičnim ministerstvom. Zdaj pa se zve, da se to ni godilo, da o teh 31 trgovsko-političnih poročilih misijonov in konsulatov je trgovsko ministerstvo, prav kakor delegaciji, časniki in občinstvo, zvedelo še le po „rujavi“ knjigi. Delegaciji ste v pred preteklem zasedanju iz-

*) Poročilo ministra vnanjih zadev do delegacij?

rekli željo, da bi jima minister vnanjih zadev oznanil trgovsko politične spise.

Da bi mogel to željo spolniti, je grof Andrassy naročil poslanstvom pošiljati mu taka poročila; namen mu je bil edino vstrezati željam delegacij. Ker se je to zgodilo po izdaji „rujave“ knjige, zato lahko o tem zvedo tudi ministerstva, katerim je za take reči mar, časnikarstvo in občinstvo. To ravnanje grofa Andrassyja je gotovo kolikor toliko satirično pobarvano. Delegacije, časniki in občinstvo so pričakovali vse kaj drugega, nego se jim je podalo. Želeli so zvedeti in slišati oficijelne spise o trgovsko-političnih činih in naredbah ministerstva, o razpravah s tujimi državami, nikakor pa ne statističnih podukov, samospisev, ki so vrh tega še prav brez vsega reda, večidel brez ozira na sedanja najbližnja vprašanja, brez ozira na to, kar se ima pri nas braniti, kaj pospeševati, narejeni in sestavljeni. Misije in konsulati so dobili povelje, pošiljati trgovsko-politična poročila, in lotili so se popolnoma po svojem mnenju ali celo slučajno kar tje v en dan te ali one reči, ki jim je bila ravno blizu, se jim je mikavna zdelo, jim bila bolj znana, in tako so spravili skup godljo, v kateri se nahaja sicer marsikaj, a to ne, česar se je želelo. Ali morda v vnanjem ministerstvu res kdo misli, da so delegaciji, časniki in občinstvo hrepeneli po statistični zbirki vnanjega ministerstva, podučiti se n. pr. o splošnih razmerah v Perziji, o najnovejših naredbah v Egiptu, o povzdigi ruskega trgovskega mesta Reval ali celo o gozdarskem gospodarstvu na Španjskem?

Res, da je kar mogoče natančno poznanje razmer vseh držav sploh potrebno za višo politično izobraženost zlasti ministru vnanjih zadev, da je v stanu prav ceniti moč držav, koliko

utegne namreč hasniti prijaznost ž njimi, koliko škodovati sovraštvo ali razpor. Zato je gotovo koristno, da si ministerstvo vnanjih zadev dá poročati o trgovinsko političnih rečeh, posebno ker ima pri sklepanju kupčijskih pogodb posredovati. Ne smelo pa bi takih poročil samo za-se pridržati ali le od leta do leta delegacijam tiste objaviti, ktere se mu ljubi, ampak ona poročila, ki utegnejo brž ko doidejo, biti koristna, naj bi izročilo dotičnim oddelkom ministerstva in oznanilo tudi občinstvu, kolikor ga to briga.

(Dalje sl.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 22. oktobra.

Avstrijske dežele.

Iz državnega zbora. Prvi seji obeh zbornic ste bili le kratki. Predsednika sta se spominjala umrlega cesarja Ferdinanda; v gosposki zbornici je knez Schwarzenberg stavil predlog sočutje svoje o tej britki zgubi naznaniti cesarju in vdovi Mariji Ani. V zbornici poslancev si je pa kar predsednik, dr. Rechbauer, sam od zbornice izprosil dovoljenje to storiti. Odkar se je ta mož cesarju zameril, vedno išče prilike zopet pridobiti si njihovo milost in zaupanje; če bi bil pa Rechbauer pravi mož, bi bil moral odpovedati se predsedništvu državnega zbora in podvreči se novi volitvi v dokaz, da ima pri poslancih še vedno tisto zaupanje in spoštovanje kakor nekdanj. Pa za to ni imel niti poguma niti pripravnosti.

Po ogovoru predsednikovem izvršila je gosposka zbornica nekatere volitve, potem pa je imela tajno sejo. V zbornici poslancev pa se je bral proračun denarnega ministra za l. 1876. Primanjkovalo bo okoli 25 milijonov

Puščavnik.

(Dalje.)

Že takrat sem rad in veliko bral; bilo mi je skoraj edino veselje v tem mestu, ker s součenci se nisem posebno pečal. Ko sem dovršil tu učenje, bil sem eno leto doma, da sem se nekoliko okrepčal in pripravil za življenje na univerzi. Tisto leto umrli so mi oče, in za pet mesev sledili so jim mati. Bila sva tedaj sama z Ljudmilo; jaz sem bil vzrastel čeden mladeneč; moja sestra pa ni bila samo čedna, ampak res lepa, pri vsem tem bila je nedolžna in mene je prav rada imela. Najin skrbnik se ni pečal za naju in jaz sem moral skrbeti za sestro in zase. Šel sem na univerzo; dokončal sem z dobrim vspehom šole; tu sem se seznanil z nekim grofom, ki je tam vršil svoja učenja, ki je pozneje v mojem življenju toliko imenitno rolo igral. Moja sestra bila je skoro 4 leta mlajši, ko jaz; bila je sestra stara,

ko sem dokončal študije, čez 19 let in jaz sem jih imel 23; ljubil sem jo srčno, kakor tudi ona mene.

Do tega časa je šlo vse srečno in vspešno, zdaj pa se začno žali, dolga vrsta, kateri so se končali še le v tej puščavi. Kakor večidel vsak moje starosti, ljubil sem tudi jaz čast. Zdaj, ko sem zdelal univerzo, bilo mi ni drugega mar, kakor, na kateri poti bi najlože in najprej dospel do časti, ki bi mi zagotovila, da moje ime ne bo pozabljeno. Imel nisem posebnih pripomočnikov, ne posebnih znancev; denarja mi sicer ni manjkalo, pa bil sem deloma preponosen, da bi si bil čast hotel na kakov koli način kupiti, deloma tudi nisem vedel denarjev komu ponuditi. Kar mi v glavo pade, da so mi oče malo dni pred smrtjo dopovedovali, da imajo na Dunaji prijatla, s katerim sta skupaj hodila v šolo in kterelega so bili enkrat rešili iz velike zadrege zaradi nekega dolga. Dali so mi tudi pismo do njega, ter mi svetovali, naj se podam k njemu, ako morebiti

potrebujem kake pomoči. Dozdaj se tega svéta nisem bil poslužil, ker mi pomoči ni bilo potreba, in ker se mi je sitno zdelo, vrivati se pri gospodi, s katero posebno nisem bil znan. Zdaj pa mi je bilo treba baronove pomoči; on je bil znan s korifeji tedanje vlade, in gotovo je bil v stanu, pripraviti me na primerno stopinjo, s ktere se dá doseči viša in vedno viša. Podam se toraj k njemu. Sprejel me je prav prijazno, ko je zvedel, da sem sin njegovega prijatla; vljudno mi je obljubil, da bo storil, kar bo v njegovej moči, komaj sem bil prošnjo izrekel. Precej dolgo se je pomenkoval z menoj, iz njegovega govorenja sem spoznal, da je izobražen človek, iz njegove priljudnosti, da ga zanimam. Ko sem se napravil k odhodu, rekel mi je priti čez kake tri dni, do takrat bo govoril z ministrom pravosodja, svojim prijateljem. Ko sem se bil odločeni dan oglašil, sprejel me je minister sam, bil je zadovoljen z mojo zunanostjo in mojim znanstvom in obljubil mi je dobro službo, stopinjo do večje in

goldinarjev. Znamenito je, da Stremajerjevi groši se ne bodo več delili in da pravni minister za prihodnje leto zahteva 1 milijon gld. več nego doslej, ker se število jetnikov čedalje bolj množi in ker hoče več starih uradnikov penzionirati in nadomestiti jih z mladimi. Primanjkljaj misli minister poravnati s podražanjem sodnistva, povikšanjem koleka pri menjicah, prodajo 11 milijonov rente, pa novim posojilom.

K seji 21. t. m. sta prišla tudi tirolska poslanca Greuter in dr. Graf; ta pa od dunajske kupčijske zbornice izvoljeni poslanec, Alfred Skene, sta storila obljubo. Na svet dr. Giskre je bil Skene izvoljen v budgetni in davkarski odsek.

Železnični program, ki ga bode vlada državnemu zboru predložila, obstoji iz dveh delov. Prvi obsega zedinjenje raznih železnic, drugi pa črte, ki se imajo izvršiti. Predilska in predarelska se boste dovolili še letos, dasi je vojni minister zoper obe ti črti. Dolenjska pride še le na jesen l. 1876 v pretres, vse druge pa še pozneje.

Na Ogerskem se je minister Wenckheim odpovedal predsedništvu ministerskemu, katero prevzame Tisza. Vradni list je imel danes razglasiti te spremembe.

Vnanje države.

Iz Srbskega „Hirsch Teleg. B.“ v Berlinu izve, da so zasledili neko zaroto in več ljudi zaprli. Skupština je dovolila deželnim brambovcem, ki varujejo mejo, po 4 piastre dne, za konje pa še vsakemu po 2 piastra. Poročila, ki prihajajo od meje, delajo vladi veliko skrbi. Turki vedno prestopajo mejo in nameravajo napasti Srbijo. 20. t. m. imeli so ministri posvetovanje, ktere ga se je vdeležil tudi knez. Telegraf med Belgradom in Carigradom ne miruje. Z bojišča ni nič novih poročil.

Grof Arnim je bil tudi od najviše sodnije obsojen. Najbrže ga bo pa cesar pomilostil, če tudi ne čisto popolnoma. Knez Bismark je tedaj nasprotnika svojega zatri, a ravno osoda tega nekdanjega slovečega moža bi mu morala biti v svarilo, kako hitro na svetu mine vsa slava in da pred padcem nihče ni varen — tudi Bismark ne.

V bavarskem zboru bila je adresina razprava jako živahna. Dekan R u s s w u r m je zagovarjal pastirske liste škofov bavarskih in zavračal ministra Lutzja, ki je prejšnji dan ironično vprašal, kaj bi ultramontansko mini-

sterstvo v zaveznim svetu počelo? K vsaki reči prikimati, rekel je govornik, kakor delajo naši ministri, znalo bi tudi ultramontansko ministerstvo. Lutz je napadal tudi zbere kmečkih društev, govornik pa trdi, da v teh društvih imajo več politične dostojnosti, kakor so je včeraj razodevali ministri, ter sklepa svoj govor z besedami: „Proč iz ministerstva z geometri, ki zvižajo postave.“ Dr. Schels je omenjal, kako liberalni listi psujejo kralja bavarskega, kar je liberalce tako razborilo, da so zapustili zbornico in se še le vrnil, ko je predsednik posvaril govornika. Konečno je bila adresa z 79 glasovi proti 76 sprejeta. Pomagala pa ne bo nič, ker kralj je na odstopno pismo ministrov odgovoril, da je z njimi popolno zadovoljen, deputacije pa, ki mu je imela izročiti adresi, ne sprejme. Prišel bo čas, ko se bo jasno pokazalo, ktera stranka je delala za blagor Bavarske, ktera pa za kralja pruskega. Če le tedaj za kralja bavarskega ne bo že prepozno!

Papežu je bilo v veliko tolažbo, ko je pred nekimi dnevi prišel k njim poslanec perzijskega šaha ter jim v imenu svojega gospoda sporočil, da hoče braniti katoličane v svojem kraljestvu. Poslanec je katoličan, pa ga šah jako čisla in ga je imenoval za zastopnika svojega pri vladi francoski. Papež so poslancu podarili v spomin križ pa uro. Drugi dan je iz njihovih rok prejel sv. obhajilo.

Itim za papeže in za Viktorja Emanuela. Rudečkarski listi italijanski so tarnali, slaveč 20. september, da je Rim poslednjih 5 let vedno še Rim papežev, duhovnikov, menihov in nun, „nevgoden, umazan, neveden, ubog in nenraven“. Na to sedaj odgovarja florentinski „Conservatore“: „Reci mi, v katerem drugem mestu laškem razen v tem Rimu papežev, duhovnikov, menihov in nun, imaš 500 krasnih ulic in cest, 148 trgov, 13 dveri, 6 mostov, 335 veličastnih palač, 30 vil znotraj mestnih zidov? — Reci mi, v katerem drugem mestu italijanskem, nego v tem Rimu papežev, duhovnikov, menihov in nun, imaš 17 bazilik, 15 kapitolov, 300 bogatih cerkvá, 64 konventov, 50 samostanov? — V katerem mestu italijanskem imaš 2 vseučilišči, 16 kolegij, 100 glavnih in poleg teh 20 dekliskih šol, 11 javnih knjižnic, 8 akademij, 11 gledališč, 3 javne vrte, 4 vodovode, 150 fontan, 13 obeliskov, 5 muzejev, 4 galerije, 6 pokopališč, 7000 stebrov, 5000 soh, 60 javnih dobrotvornih ustanov? — Reci mi, koliko si naštel v Rimu menihov? Bilo jih je 2118. Ko-

liko pa je bilo število židov? Bilo jih je 1430. Koliko si naštel nun? Bilo jih je 1430. In židovk? Bilo jih je 1612 za časov papežev, duhovnikov, menihov in nun. In si le soštel tudi duhovnike? Za časov papežev bilo jih je 1700, mnogo manj nego sedaj galejnikov, morilcev, zlodejev in drugih vlačugarjev, zaprtih in svobodnih. — In kako je z pravostjo? Vprašaj policijo, in vzemi v roke zapisnik patentov, ki vsako leto stojé 60—400 lir poleg prihodkov onega gnjusnega rokodelstva, ki ste je tu vvedli in povzdignili, zbravši sem izvržek cele Italije. — Bodeš li še dalje tako govoril o Rimu papežev, duhovnikov, menihov in nun?“

Na Španjskem so Karlisti že tako blizo pri Pampeloni, da je uni dan oddelek njihove vojske prišel že v predmestje in odgnal dve čedi ovac. Bogateje družine iz strahu pred bombardovanjem zapuščajo mesto.

Na Ruskem se je pred nekaj časom zgodilo nekaj tako grozovitega, da bi si človek kaj takega v olikani Evropi, h kateri se tudi „sveta“ Ruska prišteva, še misliti ne mogel. Krakovski „Czas“ piše, da so hoteli vojaki v taboru lužkem sijajno obhajati carov god z godbo, razsvetljenjem, umetnimi ognji itd., kar so po celi okolici razglasili, da bi privabili več gledalcev. Že nekaj dni poprej delali so velikanske priprave, stavili slavoloke in maje. Ko je prišel zaželjeni večer, vrelo je ljudstva vse polno peš in na vozeh iz mesta in okolice k taboru, da bi videli napovedani prizor. Posebno veliko je bilo med obiskovalci judovskih kupcev z bogato okinčanimi hčerkami in ženami. Ko so prižgali bengalični ogenj, bližali so se gledalci čedalje bolj taboru in se jim ni zdelo čudno, ko je Jakuški polk prišel iz tabora in v dolge vrste se razvil, ker so mislili, da je to določeno v programu. Kmalo so bili od vojakov od vseh strani zajeti in zdajci je zadonel glas: „Tieper pohulajtie rebiata“ (otroci, zdaj se radujte). Ugasnili so luči in z divjim krikom planili so vojaki nad gledalce. Ženam so pobrali vse dragocenosti, potem pa so jih oskrunili, še nedoraslim deklicam niso prizanesli. Vpitje je bilo strašansko, in v veliki gnječi je več ljudi bilo tako strtih in stlačenih, da so mrtvi obležali. Drugi so oropani, oskrunjeni in ranjeni v temni noči taval domov; med temi je bila tudi neka grofinja z 18letno hčerjo, ki je bila ravno tisti dan prišla v mesto. Njen voz s konji in z 2 strežajema pa se iz tabora ni povrnil. Pogrešalo se je tudi več mož, ki so bili žene svoje spremili k taboru, in sploh sodijo, da so jih

bolje. Dolgo sem pričakoval kacega naznanila, ker mi je minister obljubil, da se mi bo naznanilo, kedaj da bom mogel nastopiti službo; čakal sem in čakal, da mi je zmanjkalo potrpežljivosti in podam se toraj k baronu, ter vprašam po vzroku. Hladno me je sprejel, in mi razodel, da sem nekdanj v družbi govoril proti ministru, seveda v malo vinjenem stanu; to je bil zvedel minister, popraševaje po mojem obnašanju, in je službo dal svojemu stričniku. Posvetilo se mi je; stričnik mojo službo! da, da, nepotizem je prevladal! Videl, sem da ni zame to življenje, v katerem bi mi ne bila prosta niti govorica, v katerem se podpira od više strani krivica, hvala Bogu! ni bilo še prekasno odtegniti se vsem težavam, vsej nesvobodi takega življenja, kakoršno je bilo politično še posebno pred letom 1848. Lahko misliš, da mi je ta bridka skušnja potrla vso slavočnost za vedno. Moji sestri, ki je bila takrat na domači grajščini, pisal sem, naj pride v Ljubljano, tam sem hotel stanovati brez po-

sebnega opravila; denarjev mi ni manjkalo. Teden potem bil sem v Ljubljani. Mirno sem živel kake tri tedne v sedanjem središču slovenske omike. Bral sem, sprehajal se, s sestro pogovarjal in tako si čas kratil. Večkrat sem šel v gledišče; tudi zdaj grem v gledišče, ker igrati so imeli ravno „Fausta.“ Da bi ne bil nikdar videl nesrečne hiše! Zraven mene je sedela lepa deklica, kacij 19 let, v čedni obleki. Že v prvem trenutku zadela me je Amorjeva strela; kar me ni zadelo bilo pri lepih deklicah na Dunaji, vdarilo me je v Ljubljani. Res sem imel toliko sreče, da raje rečem nesreče, da sem se ji bližal v pogovoru, jej skazal majhne priljudnosti, ter se toliko soznanil v tem kratkem času, da mi je dovolila, jo spremljati do doma. Stanovala je na Poljanah; peljal sem jo do tje, in zdelo se mi je, da nisva minute porabila do njenega doma. Obljubila mi je drugi dan priti v gledišče in tako več večerov po vrsti. Čez kacij pet dni razodel sem ji svojo ljubezen, čez sedem dni pa ji obljubil

večno zvestobo in takrat mi je obstala, da me ljubi.

Tako sva živela dalj časa v sreči prve ljubezni; dnevi so tekli, ko ure, in ure, ko minute. Čudno se vam morda zdi, da ne popisujem njenih čarobnih oči, smehljajočih ustnic in tako naprej; pa če jo vam popisujem, ne bote si je mogli misliti; ako vam rečem, da je bila lepa, mislili si boste obraz one, katero ste si menda tudi izbrali. Samo to naj vam zagotovim, da se je s telesno lepoto v viši stopinji strinjala notranja čednost in priprostost. Naj vam zadosti, da vam rečem, da sem jo ljubil z vsem ognjem svoje mladenške strasti, da mi je bilo vse drugo malenkost. Pa zima jo je vzela; prehladila se je bila in umrla je, in z njo umrla je moje veselje, moja ljubezen, moje vse! Tudi ljubezen, ki je v stanu človeku natočiti kupico pozabljenja, mi je zgodaj zginila in nikdar nisem več ljubil ženske, nikdar več skusil sladkosti ljubezni.

(Dalje prih.)

vojaki umorili, ko so hoteli braniti svoje žene in otroke. Grozovitost ta bila je že pred svečanostjo napeljana, ker neki častnik, ki je v mestu pri nekem kupcu stanoval, odvrčal je ženo in hčere njegove, kar je mogel, da ne bi šle k taboru, pa zastonj. Drugi dan podali so se prebivalci mesta luškega k generalu, ki je v mestu stanoval in pri omenjenem dogodku ni bil pričujoč, da bi se zaradi take grozovitosti pritožili, pa general jim je pot pokazal. Vsi obupani telegrafovali so caru Aleksandru, ki je imel v Luk priti k vojaškim vajam. Pa car telegrama najbrže ni prejel, ker je kmalo potem prišlo povelje, da naj večina vojakov iz Luka pride k vojnim vajam v Kiev.

Izvirni dopisi.

Iz Vač, 18. oktobra. Tretji dan že bivajo tu milostl. naš škof Janez Krizostom. V soboto so se pripeljali s poštnim vlakom do Litije, kjer so jih čakali preč. gg. dekan moravški in litijski, župnik vaški in še drugi duhovniki. Zavoljo dolgega deževanja so imeli sem ter tje slabo cesto, za Savo je bila celo pod vodo ter so morali po stari cesti čez hrib. Povsod so bili slovesno sprejeti. Vsaka vas je imela svoje slavoloke, vaški trg vsaj kakih deset s primernimi napisi. Po opravljeni molitvi v cerkvi so se le malo v duhovski hiši pomudili, ter so nesli svetinje na pol ure oddaljeno Slemško, kjer so imeli drugi dan novo cerkev posvetiti. Po cerkvenih molitvah v šotorju so se vrnili že zeló v mraku na Vače, ki so bile vse razsvetljene. Prvikrat svojega višjega pastirovanja so včeraj posvečevali novo božjepotno cerkev sv. Križa na Slemškem. Ljudstva se je bilo zbralo prav velika množica; k sreči se je bilo nebo toliko zjasnilo, da vsaj ni deževalo, dokler je moralo ljudstvo zunaj čakati, preden je bilo posvečevanje dokončano. V kratkem nagovoru so milostl. škof omenili, da jih veseli, ker smejo prvo novo cerkev sv. Križu posvetiti — Križu, nekdanj zaničevanemu, zdaj častitemu znamenju našega odrešenja in našega izveličanja. Opominjali so verne, da naj sv. Križ, kterega so se dandanašnje tako marsikteri začeli vnóvič sramovati, zvesto časté, ter tudi križe, ktere jim Bog po svoji previdnosti večé ali manjše pošilja, potrpežljivo ter v božjo voljo vdano za Kristusom nosijo.

Danes so podelili v farni cerkvi 326 otrokom zakrament sv. birmé. Potem se je vršilo cerkveno škofovo pregledovanje sv. posod, cerkvenih oblek, računov itd. Upamo, da je mil. škofa vse zadovoljilo, ker vaška farna cerkev je res ena najlepših, z obrednimi oblačili in posodami bogato previdena.

Da so se pri zmérnem obedu navadne napitnice glasile, ne bom omenjal, ker je prenavadno. Sosednjih duhovnih gospodov se je bilo sošlo prav veliko, dasiravno pot zaradi vednega deževanja ni bila kaj zeló vabilna. Pri današnjem zvečernem odhodu se je verno ljudstvo povsod z lučicami in svetilnicami pred vasjo zbiralo ter klečé škofov blagoslov prejelo.

Tako vé slovensko ljudstvo in slovenska duhovščina svojega škofa, sprejeti in častiti ter nepoklicanih svetovalcev in poročevalcev še dolgo — upamo, da nikoli — ne bo potrebovala.

Z Gorenjskega, 20. oktobra. O politiki in duhovščini prinesel je „Slovenec“ vrsto prav dobrih, jedrnatih člankov. Dokazi bili so prepričavni, vendar se mi zdi ugodno, uspešno, o tem predmetu slišati tudi

sodbe drugih veljavnih oseb. Naj tedaj navedem, kako je veleučeni, in kar bi še bolj povdarjal, prav pobožni, papežu posebno vdani kardinal Manning, nadškof vestminsterski, o tej reči mislil. Kardinal Manning govoril je leta 1871 o štirih velikih zlih današnjih dni („Die vier grossen Uebel unserer Tage“), in rekel je o našem predmetu to-le: „Od ust do ust gre aksiom ali samonasebna resnica dandanes, da vera in politika nimata nobene zveze ali sorodstva med seboj, da cerkev nima ničesar opraviti s politikom, da cerkev se mora podvreči deželski oblasti, ker ta je najvišja, da politika zamore ostati samostalna, in da škofje in drugi duhovni prestopajo mejo in segajo čez pravice svoje, ako se pečajo s politikom. Tacega govorenja zamoremo mnogokrat in obilno slišati. Vprašam vas pa ne le v imenu krščanske vere, ampak tudi v imenu zdrave pameti človeške:

Ni li npravna postava (po kateri je Bog uredil medsebojno in posamezno človeško življenje,) za tisuč ljudi ravno taka, kakoršna je za enega? Ni li npravna postava za celi narod tista, ktera je za slehernega posebej? Če so ljudje vsi brez izjeme navezani na to postavo, t. j., njej podvrženi, ali ji potem niso tudi države in narodi ravno tako podvrženi? Ali velja, da vsak ima dolžnost spolnovati božjo postavo, narodi v celoti in države pa ne? Ali naj se le kmetovalci ravnaajo po postavi evangelija in cerkve, knezi in kralji pa bi ne bili dolžni po njih se ravnati? Ali je mar krščanska (tedaj od Boga oznanjena) postava dana bila le za reveže in neučene, za postavodajoče zборе in vladaajoče državne kroge — pa ne? Še več; niso li postavodajalci še bolj ostro zavezani in še bolj odgovorni za to, da imajo ozir na npravno postavo? Od kod pride npravna postava? Od uma in krščanstva, po luči uma razsvitljenega od krščanske vere. In komu je Bog izročil krščansko razodenje? Aposteljnóm in njihovim naslednikom, kterim je Zveličar rekel: „Pojdite, in učite vse narode, — učite jih spolnovati vse, kar sem vam zapovedal“. Kdo so tedaj čuvaji npravne postave? Aposteljni in njihovi nasledniki. In kdo so njihovi nasledniki? Pastirji cerkve božje. In kar je Zveličar zapovedal, ravno tako velja za njegove npravne zapovedi, kakor za verske resnice, in vse veljajo za vse, za posamezne kakor tudi za narode in države. Kdor govori za ločitev vere in politike, govori v en dan, ker tega ne razumi; kdor pa kaj razumi, in vendar za ločenje to govori, — govori brezbožno in zataji svojo vero. Kaj je politika? Npravnost družbinska, npravnost ljudi združenih pod občno postavo in skupaj bivajočih. Ravno tista postava, ktera velja za posameznega, velja tudi za družine, in kar velja za družine, velja tudi za države. Postavodajoča oblast je ravno tako navezana na npravno postavo, kakor posamezni človek, in toraj politika od npravnosti ni ločena, temuč je del npravnosti. Politika je npravnost, vresničena v občnem družinskem življenji ljudi, v postavodajalstvu vlad, v eksekutivni oblasti knježevi, toraj se svet upre tej resnici, zato: ker hoče odvreči breme Kristusovo; svet hoče politiko odstraniti od vere in duhovna tako rekoč v žagred pregnati zato, ker se svet upira Jezusu. Ker je Kristus kralj sveta, ki ga je odrešil s svojo dragoceno krvijo, bo tedaj sodil kralje, kneze, postavodajoče zборе in narode zavoljo postav, ki so jih dajali. Cerkev božja na zemlji je pravo kraljestvo, ktero vlada po svoji lastni pravici. Cerkev ima pravico do svojega obstanka, do svojega imetja, do svojega postavodajalstva, do svoje eksekutivne oblasti, do svojega sojenstva. Teh pravic ne dobi od

nobenega kralja, kneza ali naroda, nobena človeška veljavnost ne more njej postaviti mej. Cerkev pa odloči meje vsake druge oblasti in ni nikomur podložna kot Bogu“.

Že iz teh besed kardinalovih vidimo potrjeno naše stališče, in ne pristavim družega, kot to, kar učeni South pové o vednosti: „Če Bog ne potrebuje naše učenosti, še manj zamore rabiti vašo nevednost“. Ali ne velja ravno to o politiki, kteri se marsikdo odteguje le iz sebičnosti, ali pa iz strahu! Aksiom delavnosti je tako prepričaven, da vzrok delavstva je le v volji.

Iz Trnovega na Notranjskem, 21. oktobra. (Zahvala.) Nedavno sem iz Ljubljane prejel za našo farno cerkev sv. Petra ap. dva mala svetilnika (lustra), ktera imata viseti pred velikim oltarjem omenjene cerkve. Blagi dobrotnik, kteri nam ju je daroval, je hotel neznan ostati. Naj mu toraj po tej poti razodenem v svojem in v imenu vsih faranov najsrčnejšo zahvalo za lepi dar. Naj mu patron starodavne častitljive cerkve, sv. Peter, v obilni meri za dušo in za telo milosti pri Bogu izprosi, to je moja in trnovske fare goreča želja.

Matija Štrucelj,
dekan.

Domače novice.

V Ljubljani, 23. oktobra.

(*Drugi Krežmov koncert*) je bil po vsem prvega vreden, zato se nam ne zdi potrebno spuščati se v poročanje v posamezne točke, marveč ob kratkem rečemo: vsaka točka je šla gladko in vse skup so dale krasno celoto. Mladi Krežma je zdaj že umetnik in od njega je pričakovati, da bo eden prvih, če ne naravnost prvi mojster na goslih na svetu. Gospica sestra Ana mu je zopet zdatno pomagala k sijajnemu vspehu. Oba sta se podala v Trst in pojmeta potem menda na Laško. — Toliko o koncertu, zdaj pa še nekaj o Ljubljančanih. Obiskan ni bil posebno koncert, občinstvo je bilo skoro vse iz slovenskih krogov. Nemčurjev k drugemu koncertu ni bilo in zakaj ne? Čujte in strmite! Zato, ker mladi Krežma prvi dan ni nastopil v fraku, ampak v narodni hrvaški obleki, ker je bil program memo nemškega tudi slovenski tiskan in ker je v njem ena sama točka obetala nekaj slovenskih melodij, dasiravno po Francozu sestavljenih in obrobljenih. Taki so tedaj ti naši nemčurji, da jim vse šmrdi, kar ima količkaj slovenskega duha ali podobe. Naši Slovenci niso taki, to kažejo o tem, da hodijo v nemško gledišče in s svojim denarjem podpirajo zavod, ki je izdaten, če ne glavni steber nemčurstva pri nas, po kterem se v prvi vrsti obravnava tudi duh. Zato, Slovenci! posnemajte nemčurje, če vam je narodnost naša resnobna stvar, ne le igrača ali zabava. Posnemajte jih in ne bodite tako abotni in nespametni, da bi hodili v nemško gledišče, kajti če mu vi vsi odtegnete svojo podporo, ne bo dolgo se vzdržalo, majhna peščica nemčurjev ga ne bo mogla hraniti. S tem boste izdatno pripomogli slovenskemu gledišču, kajti keđar nemško propade, se bodo tudi nemčurji navadili na slovensko; ljubiši jim bo slevensko gledišče, kakor nobeno. — Končno še pristavimo, da je več rodoljubov v sredo zvečer napravilo odhajajočemu umetniku in njegovi sestrici na čast v čitalnici večerjo, pri kateri je vladal duh veselosti in prijetne zabave.

(*Prva letošnja slovenska predstava v gledišču*) bo v soboto 30. t. m. na korist bosenskih in hercegovinskih revežev. Vodstvo predstava bo za g. Nollijem prevzel g. Gecelj, ki je že došel v Ljubljano.

(Konfisciran) je bil v četrtek „Narod“ zaradi dopisa iz Ljutomera, ki graja okrajnega glavarja g. Premersteina.

(Pred porotniki) je stal 19. t. m. Luka Vrankar iz Kranjega Berda zaradi poboja. 20. sept. so pri Žibrtu meli proso. Vrankar je bil tudi nazoč in je imel v roki poleno, katero pa je na besede Alojza Korošica vrgel iz roke; komaj pa je to storil, potegne Korošič kol iz plota in začne suvati Vrankarja, ki je razkačen prijel za neko orodje in Korošica tako hudo vdaril po glavi, da je drugi dan umrl. Ker se je pa le branil pred napadom Korošičevim in ni imel namena ga ubiti, so ga porotniki enoglasno spoznali za nekrivega. — 20. t. m. pa je imel priti na vrsto neki človek iz Dravelj zaradi težkega poškodovanja. Pa sodnija in porotniki so celo dopoldne zastoj čakali nanj, namesto da bi bil prišel k sodnji, se je skrtil, da ga tudi žandarji niso našli. Priči pa je neki naročil sporočiti sodnji in porotnikom, da jih lepo pozdravlja.

Razne reči.

— Od sv. Očeta Pija IX. je vredniku „Zgodnje Danice“ prišlo kaj častno pismo z lastnim podpisom Njih Svetosti, v katerem je poslovljeno djanje tega lista. Zgodilo se je to vsled tega, ker sta naša rojaka gg. A. Zupančič in B. Muhovec 28. sept. v Rimu izročila narbirke in spremljavno pismo od g. vrednika „Zg. D.“ sv. Očetu. Pohvaljeni so z iskrenimi besedami zaradi neprestrašenosti v spoznavanju sv. vere, zaradi ljubezni in vdanosti do sv. Prestola darovalci, „Danica“ pisavci in čitatelji tega lista, in podeljen jim je apostolski blagoslov.

— Razpisi učiteljskih služeb: Na Kranjskem. Učiteljska služba v Ribnici s 400 do 10. novembra na krajni šolski svet. Učiteljska služba v Loki s 500, oziroma 400 gld., do 30. oktobra na kr. š. svet.

Na Štajarskem: Podučiteljski službi na Vrnskem s 480 (360) in v Pletrovčah s 460 (400) gld. in stan. do 30. okt. na kr. š. svet. Podučiteljska služba v Rajhenburgu s 480 (360) do 30. okt. na k. š. sv.

Na Goriškem: Nadučiteljska (s 700 in stan.) in učiteljska (s 500 gld.) v Bovcu, ter učiteljska služba v Livku s 400 gld. do 25. oktobra na kr. š. svet.

— Premembe v učiteljskem stanu Na Štajarskem. Gospodični Liza in Marija Triller (kand. iz ljub. učiteljskega) ste dobili 2. mestni na zgornjem Štajarskem; gospodična Schott (iz ljublj. uč.) 2. učiteljica v Scheiflingu na zg. Št.; g. Alojzi Serbec (iz Ptuj), nadučitelj pri sv. Jožefu (Brundorf) pri Mariboru. G. Josip Robič, učitelj v Ptujem, g. Rupnik (iz Koroškega), učitelj v Svetinjah pri Celji, g. Matko zač. učitelj v Rajhenburgu, g. Stauffer in g. Žvokelj (ljubl. kand.) zač. učitelja v Trbovljah.

Na Primorskem: Gospodična Moro (kandidatinja ljublj.), učiteljica na nemški dekliški šoli v Trstu.

— Novi okrajni š. nadzorniki na Koroškem: Za celovško mesto: J. Palla, glavni učitelj; za celovško okolico: Quantschnigg, mešč. šole ravnatelj in Payer, upokoj. ravnatelj realke; za okraj Mohor. Buchacher, nadučitelj v Rottendorfu; za okraj Špital: Gritschacher, nadučitelj v Greifenburgu; za okraj sv. Vid: Pöschl, ravnatelj v Celovcu in Unterwandling, vadniški učitelj; za okraj Beljak Tronegger, nadučitelj v Beljaku in Valentinitich, nadučitelj v Bistrici v Rožni dolini; za okraj

Velikovec: Thorinek, nadučitelj v Prevalih; za okraj Wolfsberg: Gönitzer, nadučitelj v Wolfsbergu.

Za šolske nadzornike imenovan so na Štirnem: g. Haffner, učitelj na Mariborskem pripravništvu za šolski okraj: Ptuj, Ormuž, Rogatec, Ljutomer, G. Radgona; g. Končnik, gimnazijski profesor v Celji, za okraj: Celje, Laško, Šmarje, Konjice, Brežice, Sevnica in Kozje; g. Ambrožič, učitelj v Lipnici, za šolski okraj: Sl. Gradec, Šoštanj, Mahrenberg, G. Grad in Vrnsko.

— Za korarja v Novem mestu je od cesarja izvoljen preč. g. Andrej Skravec, fajmošter v Toplicah.

— Za okrajnega sodnika v Gornji Grad pride g. Emanuel Novotni iz Maribora.

Eksekutivne dražbe.

26. okt. 3. Luk. Logarjevo iz Vrbič (1180 gl.) v Bistrici. — 3. Jan. Merteljevo iz Velesovega (1800 gl.) v Kranju. — 3. Andr. Vidmarjevo iz Kovka v Ipavi. — 3. Miha Žnidaršičevo iz Kozarš (1080 gl.) v Ložu. — 3. Mat. Anceljevo iz Gornjega Suhora (766 gl.) v Metliki. — 2. Andr. Dovganovo iz Šembij (1570 gl.). — 3. Mih. Tomšičevo iz Bač, obe v Bistrici. —

27. okt. 3. Fr. Mrharjevo z Broda (3090 gl.), — 3. Jernej Vidicovo iz Zaloga (1970 gl.), — 3. Jože Modicovo iz Jezera (1066 gl.), — 3. Janez Miheličovo iz Snebrij (347 gl.), — 3. Jože Kovačovo iz Kosez (30 gl.), vse v Ljubljani. — 3. Luka Štirnovo iz Vrhpolja (2018 gl.) v Kranju. — 2. Jerneja in Marije Hribarjevo z Vrha (2057 gl.), — 2. Andr. Papežovo (jun.) iz Smuka (245 gl.), obe v Žužemberku. — 2. Jan. Hrovatovo iz Pangerčevega grma (725 gl.), — 2. Jan. Klemenčičovo iz Dolža (1180 gl.), — 2. France Bučarjevo iz Rumane vasi (1000 gl.), — 2. Jože Lužarjevo iz Gabrja (962 gl.), — 2. Andrej Kolarjevo iz Senožeč, vse v Novem mestu.

Na Štajarskem.

25. okt. Jan. Grobin v Mestinju 970 gl. (2.)
26. okt. Mih. Stupan v Tepini 3080 gl. (3.)
— Ant. Lamprecht v Langeku 5043 gl. —
27. okt. Ana Kosi 4500 gl. (2.) — Jernej Purgaj v Metovi 3368 gl. — Karl Wretzl 1672 gl.
28. okt. Jan. Godec v Sitežu 350 gl. —
29. okt. Fr. Penik v Pasjivasi 2830 gl. (2.)
— Fr. Bitanec v Sevnici (2.) — Jur. Sobotič v Stoprcih 1380 gl. (2.) —

Telegrafične denarne cene 22. oktobra.

Papirna renta 69.40 — Srebrna renta 73.90 —
1860letno državno posojilo 110.75 — Bankine akcije 928
— Kreditne akcije 203.50 — London 113.80 — Srebro
104.95. — Ces. kr. cekini 5.41 — 20Napoleon 9.11.

Denarstvene cene. 21. oktobra.

Državni fond.		Denar.	Blago.
5% avstrijska papirna renta		69.55	70.—
5% renta v srebru		74.10	74.20
Srečke (lozi) 1854. l.		104.75	105.—
" " 1860. l., celi.		110.75	112.—
" " 1860. l., petinke		117.—	117.25
Premijski listi 1864. l.		134.75	134.50
Zemljiščine odveznice.			
Štajarske po 5%		94.50	95.50
Kranjske, koroške in primorske po 5%		95.—	—
Ogerske po 5%		81.40	82.—
Hrvaške in slavonske po 5%		84.—	84.50
Sedmograške po 5%		78.50	79.—
Delnice (akcije).			
Nacionalne banke		929.—	929.—
Unionske banke		84.90	85.10
Kreditne akcije		204.—	204.20
Nižoavstr. eskomptne družbe		168.—	170.—
Anglo-avstr. banke		99.10	99.30
Srečke (lozi).			
Kreditne po 100 gld. a. v.		162.25	162.75
Tržaške " 100 " k. d.		110.25	111.25
" " 50 " " "		56.—	56.50
Budenske " 40 gld. a. v.		26.20	26.50
Salmove " 40 " " "		36.—	36.50
Palfi-jevo " 40 " " "		25.—	25.80
Clary-jevo " 40 " " "		25.75	26.—
St. Genois " 40 " " "		27.25	27.75
Windischgrätz-ove " 20 " " "		23.50	23.50
Waldstein-ove " 40 " " "		20.25	20.75
Srebro in zlato.			
Ces. cekini		5.38	5.39
Napoleonsdor		9.7 ⁵	9.8 ⁵
Srebro		104.20	104.30

Tržna cena preteklega tedna:

Mesta:	M e r n i k							
	Pšeniče	Rži	Ječmena	Ovsa	Turšice	Ajde	Prosa	Soršice
v Ljubljani	2.50	1.75	1.30	1.00	1.60	1.70	1.30	2.00
v Kranju	3.00	2.00	1.40	0.90	1.60	1.50	1.40	—
v Loki	3.00	2.00	1.35	1.00	1.60	1.50	1.40	—
v Novomestu	2.80	2.60	1.40	1.10	1.60	1.60	1.45	2.20
v Sodražici	3.00	—	—	1.00	1.50	1.70	1.50	240
v Mariboru	2.40	1.90	1.50	0.95	1.45	1.30	1.55	—
v Ptuju	2.20	1.48	1.25	0.80	1.50	1.20	1.60	—
v Celji	2.50	1.95	1.70	1.35	1.80	1.50	1.80	—
v Celovcu	2.36	1.95	1.60	1.00	1.50	1.50	1.32	—
v Trstu	3.00	1.95	1.40	1.05	1.80	—	—	—
v Zagrebu	2.15	—	—	0.90	1.25	—	—	—
v Varaždinu	2.00	1.50	—	1.00	1.20	1.48	1.20	—
na Dunaju	2.80	1.85	1.70	1.16	1.60	—	—	—
v Peštu	2.35	1.56	1.45	1.10	1.25	—	—	—
v Pragi	2.60	2.15	1.70	1.30	—	—	—	—
v Gradcu	2.60	2.12	—	1.10	1.50	—	—	—

Piccolijeva
Iekarna

k „angelju“.

Farmacijske specialitete

Gabriel Piccolija,

lekarnja v Ljubljani na dunajski cesti.

Anatherinova ustna voda in zobni prašek. Boljši, nego vsaka druga zobna voda in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zobobol in ustne bolezni, zoper gajilobo in mahanje zob, zoper difteritis ali vnetico grla in skorbut, prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za čiščenje zob. *Kdor ga enkrat poskusi, dal mu bode gotovo prednost, včilek vsem enakim izdelkom.* 1 steklenica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

Ribje olje, pošiljano naravnost iz mesta Bergen na Norveškem, brezokusno in ne slabo dišeče, 1 originalna steklenica 80 kr.

Pravi sajdicov pulver. Nareja se s čisto kemičnih tvarin. 1 škatlja 80 kr., 1 tucat škatelj 6 gold. 60 kr.

Pravo vinsko žganje s soljo, v pomoč bolehnemu človeštvu pri vseh notranjih in zunanjih prisadnih, zoper večino boleznij, posebno za vsakovrstne rane itd. 1 steklenica 40 kr.

Elisir iz Kline in Koke. Najboljši do sedaj znani želodečni likér. Pospesuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Glicerin-Crème, je posebno izborna sredstvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokah. 1 flacon 30 kr.

Launcester-lilijna voda. Toaletni zaklad. Specijalno, da se ohrani koža krasna, nježna in mehka, se jej daje prednost pred vsemi univalentnimi vodami, lepoticjem in lepoticnim sredstvom, ktera so čisto škodljiva. 1 steklenica 1 gold.

Rajžev pulver. Izključljivo iz vegetabiličnih tvarin, posebno zdrav za kožo, kateri podeli izvorno brhkost in čvrstost, kar se nahaja le pri mladini. 1 paket 10 kr., 1 škatlja 40 kr.

Sok iz Tamarinde. Po mrzlih sredstvih iztlačen. Učinkuje znamenito kreplivo in olajšajoče. 1 steklenica 40 kr.

Nezmotljivo sredstvo zoper mrzlico. Učinek tega léka je dokazana istina in vsaki bolnik, ki je lék užje poskusil sam na sebi, se bode radostno prepričal, da je najmočnejše in zanesljivo sredstvo do sedaj znanih zoper ponavljajočo se mrzlico. 1 steklenica 80 kr.

Naročila se izvršujejo vračajoč se pošto proti poštnemu povzetju. (36—23)